T.C.
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-66995690-010.07.01-17437390 20.11.2025
Konu : ÇED Süreçleri Hakkında (010.07)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) 30.01.2021 tarihli ve E-66995690-010.07.01-171505 sayılı yazımız.
b) 22.11.2024 tarihli ve E-66995690-010.07.01-13278234 sayılı yazımız.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Çevresel Etki Değerlendirmesi İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde iş ve işlemleri yürütülen, 29.07.2022 tarihli ve 31907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği kapsamında ÇED Süreci içerisinde nelere dikkat edilmesi gerektiği ilgi (a)' ve (b)'de kayıtlı talimatlarımız ile gönderilmiştir.

Mevzuat kapsamında yapılan bazı değişiklikler ve Danıştay 8. Dairesinin 2023/2178 Esasına kayıtla açılan davada mahkemenin 05/03/2025 tarihli ve 2025/1636 K. sayılı kararı ile, 6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Uygulanması Hakkında Yönetmeliğin 4. maddesinin 7. fıkrası ve 25. maddesinin 10. fıkrasındaki değişiklik ile Yönetmeliğin 4. maddesine eklenen 8. fıkranın oy çokluğuyla iptaline karar verildiğinden bahse konu talimatlarda yeni düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

ÇED Yönetmeliği'nin;

Ek-I listesinde yer alan; seçme eleme kriterlerine tabi olup "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir" kararı verilen projeler ile kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi Ek-I listesinde belirtilen eşik değer veya üzerinde olan projelere ilişkin olarak Genel Müdürlüğümüzce görüş bildirilmektedir.

Ek-II listesinde yer alan projeler ile söz konusu yönetmeliğin kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesinin planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi Ek-II listesinde belirtilen projelere ilişkin olarak Bölge Müdürlüğünüzce ilgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine görüş bildirilmektedir.

Bilindiği üzere söz konusu yönetmeliğin Ek-I listesinde yer alan projelere ilişkin olarak ilgili Bakanlığa verilecek Genel Müdürlüğümüz görüşlerinde Bölge Müdürlüğü görüşü ile birlikte ÇED inceleme değerlendirme formu baz alınmaktadır.

Söz konusu projeler için yapılan değerlendirmelerde son zamanlarda ÇED sürecinden sonra izin sürecinde uygulamada bazı sıkıntılar oluştuğu, ÇED sürecinde olumlu görüş verildiği halde aynı proje için mevzuatta herhangi bir değişiklik olmamasına rağmen izin sürecinde olumsuz görüş verildiği görülmüş olup, bu da Genel Müdürlüğümüzün görev ve yetki alanı içinde yapmış olduğu çalışmalar açısından, diğer kurum ve kuruluşların yanında istikrarlı bir uygulama yapmadığı izlenimini uyandırmaktadır.

Bu nedenle Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin ister Ek-I (Genel Müdürlüğümüzce görüş bildirilen) ister Ek-II (Bölge Müdürlüğünüzce Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne görüş bildirilen) listelerinde yer alsın, projelere ilişkin değerlendirme yapılırken;

ÇED inceleme ve değerlendirme formunun, tüm maddeleri boş bırakılmaksızın, ayrıntılı ve objektif görüşleri içerecek şekilde doldurulmalı, orman sayılan alan, sayılmayan alan miktarı ile birlikte

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: DE9A2524-6064-4952-949E-A38B46D5E84C Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ogm-ebys

İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı
Beştepe Mahallesi Söğütözü Cad. No: 8/106560 Yenimahalle - ANKARA
Tel : +90 312 296 33 94 Belgegeçer : +90 312 296 31 74
www.ogm.gov.tr

Bilgi için:Hatice SONGÜR
Şube Müdürü
Telefon No:(312) 296 33 94

toplam ÇED alanının belirtilmesi, ayrıca ÇED Başvuru Dosyasında yer alan ÇED alanı ile karşılaştırılarak farklılık varsa belirtilmesi, orman sayılmayan alan olmasına rağmen sistemsel verilerden kaynaklı ÇED İnceleme ve Değerlendirme formunda orman alanı olarak görülen projelerin kontrol edilerek hataların düzeltilmesi, izne konu edilecek alan miktarının girilmesi,

Projenin ormanlık alana isabet eden kısmındaki faaliyetin Mevzuatımız kapsamında kısıtlayıcı herhangi bir husus bulunup bulunmadığı hususlarının ayrıntılı bir şekilde belirtilmesi,

Gençleştirmeye ayrılmış veya ağaçlandırılan sahalarla; muhafaza ormanları, gen koruma alanları, şehir ormanları, orman parkları, endemik ve korunması gereken nadir ekosistem alanları, tohum meşceresi ve/veya bahçesi veya amenajman planında söz konusu projenin bulunduğu alanda ormanın fonksiyonuna bağlı olarak herhangi bir kısıtlama olması durumunda inceleme heyetine kısıtlayıcı özelliğe bağlı olarak, ilgili şube müdürlerinin katılımının sağlanarak incelenmesi, veya özellikli alana ilişkin ilgili birimlerin görüşünün alınarak orbis sistemine yüklenmesi, ayrıca bahse konu görüşlerin ÇED İnceleme ve Değerlendirme Formunun düzenlenmesi sırasında ilgili komisyonun görüşleri ile birlikte değerlendirerek oluşturulması,

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin Ek-I ve Ek-II listelerinde yer alan rüzgâr enerji santrali ve enerji iletim hattı projelerinde yapılacak değerlendirmelerde Bölge Müdürlüğü görüşü ve ÇED inceleme değerlendirme formu düzenlenmeden önce Orman Yangınları Şube Müdürlüğünün olduğu Bölge Müdürlüklerinde ilgili Şube Müdürlüğü aracılığıyla, olmayan yerlerde Orman Koruma Şube Müdürlüğü aracılığıyla Orman Yangınlarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığı görüşü ile birlikte Havacılık Dairesi Başkanlığının görüşünün alınması,

Proje sahasında amenajman plan verilerine göre meşcere tipleri ile birlikte bu meşcerelere isabet eden ağaç adedinin ve etasının girilmesi,

Proje kapsamında daha önce izne konu edilen veya aynı sahaya ilişkin red edilen izin talebi varsa bunların mutlaka belirtilmesi, kapasite artışı projelerinde tüm alanın incelenmesi, ÇED alanı içinde izinli sahaların olup olmadığının bildirilmesi,

Söz konusu projenin orman halk ilişkileri açısından sosyal problem teşkil edip etmeyeceği hususunun detaylı olarak irdelenerek açıklama getirilmesi, orman-halk ilişkilerine engel hususlarının belirtilmesi,

Projenin ormanlık alana isabet eden kısmındaki faaliyetin ne şekilde yapılacağına açıklama getirilmesi, (maden cinsi, açık işletme, kapalı işletme, şantiye yeri, tesis, vb. hususların belirtilmesi), yapılacak bütün tesislerin (pasa döküm sahası, şantiye, türbin alanları, şalt sahası vb) kapalılık teşkil etmeyen, boşluklu, açık alanlarda planlanıp planlanmadığı, orman alanı dışında alternatif sahaların bulunup bulunmadığı hususunun irdelenmesi,

Ayrıca proje alanında orman olarak devamı uygun görülen alanlar var ise bu kısımların proje kapsamından çıkarılması veya mümkün mertebe fiilen kapalılık teşkil etmeyen boşluklu kapalı, orman içi açıklık orman alanlarına isabet ettirilmesi şeklinde revizesinin ÇED inceleme değerlendirme formunun görüş kısmına mutlaka yazılması,

Proje ile ilgili, mümkün olduğunca mevcut ağaçlandırma tesis yolları, yangın emniyet yolu ve şeritleri ile kodlu orman yollarının kullandırılması şeklinde görüşlerin oluşturulması,

24.09.2024 tarihli ve 32672 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve 22.08.2025 tarihli ve 32994 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikle Orman Kanunun 16 ncı Maddesinin Uygulanması Hakkında Yönetmeliği'in Kısıtlamalar ve İstisnalar başlığı altında 29 uncu maddesi kapsamında kısıtlayıcı herhangi bir durum olup olmadığının irdelenerek, özellikle I, II (a), II (b)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: DE9A2524-6064-4952-949E-A38B46D5E84C Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ogm-ebys

İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı
Beştepe Mahallesi Söğütözü Cad. No: 8/106560 Yenimahalle - ANKARA
Tel : +90 312 296 33 94 Belgegeçer : +90 312 296 31 74
www.ogm.gov.tr

Bilgi için:Hatice SONGÜR
Şube Müdürü
Telefon No:(312) 296 33 94

ve II(c) Grubu maden projelerine ilişkin amenajman planlarında baltalık işletme sınıfında ve geçmiş plan dönemlerinde baltalık işletme sınıfından koruya tahvil işletme sınıfına alınan, kapalılığı 2 ve 3 rumuzu ile gösterilen meşcerelerden olup olmadığı hususunda detaylı bilgi verilmesi,

ÇED Yönetmeliği kapsamında yer alan tüm projeler için (Ek-I ve Ek-II) Bölge Müdürlüğünüz görüşü ile birlikte örneği ekte gönderilen ÇED inceleme ve değerlendirme formunda yer alan hususların izin aşamasında yapılması muhtemel taleplerin de göz önünde bulundurularak mevzuaten izne konu edilemeyecek projelere ilişkin olumlu görüş verilmemesi, form içinde olumsuz bir takım hususlardan bahsedilirken sonuç kısmında olumlu görüş verilmemesi ya da olumlu görüş veriliyor ise olumsuzluk belirten etkilerin, etki azaltıcı tedbirlerinin belirtilmesi ve bu olumsuzlukların izin verilmesine engel bir durum meydana getirip getirmeyeceğinin irdelenmesi, olumlu veya olumsuz görüş bildirilirken net anlaşılır ifadeler kullanılması, projelere ilişkin değerlendirme yapılırken söz konusu projenin gerçekleşmesi durumunda ormanlar ve ormancılık çalışmaları üzerindeki etkileri ile ilgili inceleme ve değerlendirme yapılması, diğer kurum ve kuruluşların görev alanına giren konularla ilgili değerlendirme yapılmaması,

Ayrıca ÇED inceleme değerlendirme formunun Bölge Müdürlüğünüz görüşü, meşcere, kadastro haritası ve üzerinde yapılması planlanan tesisleri gösterir KML uzantılı dosyası ile birlikte süresi içerisinde gönderilmesi, tüm iş ve işlemlerin orbis sistemi üzerinden yürütülmesinin sağlanması, bu talimattan önce gönderilmiş olan uygulama usullerine ilişkin ilgi (a) ve (b)'de kayıtlı talimatların kaldırıldığı hususlarında,

Gereğini rica ederim.

Bekir KARACABEY
Genel Müdür

Ek: ÇED İnceleme ve Değerlendirme Fomu (4 Sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
Orman Bölge Müdürlüklerine

Bilgi:
6 Şube Müdürlüğüne

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: DE9A2524-6064-4952-949E-A38B46D5E84C Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ogm-ebys

İzin ve İrtifak Dairesi Başkanlığı
Beştepe Mahallesi Söğütözü Cad. No: 8/106560 Yenimahalle - ANKARA
Tel : +90 312 296 33 94 Belgegeçer : +90 312 296 31 74
www.ogm.gov.tr

Bilgi için:Hatice SONGÜR
Şube Müdürü
Telefon No:(312) 296 33 94